

صف‌آرایی‌ها بعد از صدور فرمان مشروطه

۱۱ شهریور ۱۴۰۳ ساعت ۱۳:۴۸

صف‌آرایی‌ها درست اندکی بعد از صدور فرمان مشروطه آغاز شد. در یک سوی طیف روحانیون قرار داشتند که خود به جناح‌های مختلف تقسیم می‌شدند و در سوی دیگر طیف همان کسانی که انجمن سری را هدایت می‌کردند.

بعد از صدور فرمان مشروطیت، افراد و گروه‌های سیاسی مختلف در برابر آن صف‌آرایی کردند. صف‌آرایی‌ها بیشتر متأثر از تفاوت نگرش‌های گروه‌ها و تعریف آنان از مشروطه و اهداف آن مربوط بود. با این حال در ابتدای مشروطه، مهم‌ترین مخالفان مشروطه عبارت بودند از:

«صف‌آرایی‌ها درست اندکی بعد از صدور فرمان مشروطه آغاز شد. در یک سوی طیف روحانیون قرار داشتند که خود به جناح‌های مختلف تقسیم می‌شدند و در سوی دیگر طیف همان کسانی که انجمن سری را هدایت می‌کردند و البته همان طور که دیدیم در صفوف آنان علما نیز دیده می‌شدند. مبرم‌ترین اقدام شروع به کار مجلس اول بود که مواد قانون اساسی را به بحث گذاشت. قانون اساسی ایران مشتمل بر پنجاه و یک اصل بود که وظایف و تکالیف مجلس و حدود و روابط آن را نسبت به ادارات دولتی تعیین می‌کرد. قوانین مجلس سنا هم توسط مشیرالملک و مؤتمن‌الملک تنظیم و یا به قول کسروی ترجمه شده بود. این قوانین بعد از اینکه برخی نمایندگان مجلس و دربار در آن‌ها تغییراتی دادند در تاریخ ۱۴ ذی‌قعدة ۱۳۲۴ قمری به امضای مظفرالدین شاه رسید و محمد علی میرزا ولیعهد و میرزا نصرالله خان مشیرالدوله صدر اعظم هم آن را امضا کردند. در صدر فرمان مشروطه که به خط احمد قوام‌السلطنه نوشته شد، آمده بود: «حضرت باری تعالی جل‌شأنه سررشته ترقی و سعادت ممالک محروسه ایران را به کف کفایت ما سپرده و شخص همایون ما را حافظ حقوق قاطبه اهالی ایران و رعایای صدیق خودمان قرار داده» شاه در فرمان خود یادآوری کرد، مصمم شده مجلس شورای ملی را از منتخبین شاهزادگان و علما و قاجاریه و اعیان و اشراف و ملاکین و تجار و اصناف به انتخاب طبقات مختلف تشکیل دهد.»

منبع: حسین آبادیان، بحران مشروطیت در ایران، تهران، موسسه مطالعات و پژوهش‌های سیاسی، ۱۳۸۳، صص ۲۹-۳۰

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/۴۹۷۸۹/صف-آرایی-ها-بعد-از-صدور-فرمان-مشروطه>